

универзитета Јеп Лерсен је изнео закључна разматрања о идејама и процесима који су анализирани у различитим презентацијама.

Срђан МИЋИЋ

Радионице *Недеља америчке културе и друштва*,
Филозофски факултет у Београду, 11–16. 3. 2019.

У периоду од 11. до 16. марта 2019, у организацији Центра за америчке студије, на Филозофском факултету у Београду су одржане радионице под називом *Недеља америчке културе и друштва*. Центар за америчке студије представља новоосновану научну јединицу Филозофског факултета у Београду, чији је циљ да кроз мултидисциплинарни и компаративни приступ проблемским питањима везаним за Америку и америчке студије промовише и развија научно изучавање америчке историје, друштва, политике и културе. Центар су основали професори Филозофског факултета Радина Вучетић, Милан Ристовић, Дубравка Стојановић, Никола Самарџић, Симона Чупић, Бојан Жикић и Огњен Радоњић, а управник је проф. др Радина Вучетић. Недеља америчке културе представља први значајнији догађај који је центар организовао, са жељом да промовише своје активности, као и са тенденцијом да ове радионице постану традиционалне тј. да буду организоване и наредних година. У току шест дана колико су радионице трајале, учесници су имали прилику да слушају предавања из области социологије и социологије религије, етнологије, историје уметности и историје, да кроз туру по Београду коју је водила професорка Вучетић упознају места битна за развој српско-америчких веза кроз историју, као и да стечена знања провере у квизу.

Радионице су отворене предвањем на тему националног идентитета у Америци којим је проф. др Никола Самарџић мапирао најзначајније функционалне тачке савременог америчког идентитета и објаснио кохезиону улогу појединих институција политичког система у оквиру савременог америчког друштва. Веома уско повезано са темом идентитета јесте и питање религијске разноликости, о чему је предавање одржао професор са одељења за социологију Милан Вукомановић. Иако ова тема не представља његову ужу специјалност, Вукомановић је указао на различите аспекте верског диверзитета у Сједињеним Америчким Државама са посебним акцентом на религијске групе типичне само за амерички културни миље. Еколошку историју (Environmental History) као потпуно нови приступ проучавању друштвене историје, који се базира на изучавању дијалектичког односа између људских заједница и природне средине кроз време, а који је до сада, у великој мери, био занемарен у домаћој историографији, представила је проф. др Јелена Мргић у оквиру свог предавања под називом „Природа и

друштво на америчком западу“. Предавање је конципирано тако да да одговоре на питања: шта је амерички Запад, где је његова граница (*frontier*) и како се она у току времена померала, како је Запад осмишљен, освојен и насељен, али и да слушаоцима приближи време 19. и раног 20. века када је граница САД-а померана према Западној обали.

Другог дана радионице, Дубравка Стојановић је у оквиру два предавања дала преглед трансформације америчког друштва од почетка Првог светског рата па све до данашњих дана, указујући на значај и последице различитих догађаја и процеса у савременој америчкој историји попут индустријализације, миграција, расних сукоба, промена у самосвести жена, борбе за опште здравствено осигурање, развоја потрошачког друштва итд. Истог дана, своје прво предавање у оквиру Недеље америчке културе одржала је и Радина Вучетић, која је говорила о феномену американизације као типичном тренду 20. века, анализирајући различите процесе кроз које је Америка вршила утицај на остатак света.

Своје друго предавање, професорка Вучетић је одржала наредног дана, у среду 13. марта, и том приликом је дала исцрпан преглед историје расизма и сегрегације у САД-у, као и борбе Афроамериканаца за грађанска права, при чему се посебно осврнула на актуелни холивудски филм *Зелена књига (Green book)* и његов шири друштвени контекст. Предавање Николе Самарцића о историји цеза је представљало сажету верзију курса који је професор Самарцић држао на основним академским студијама на Филозофском факултету, а активности у току трећег дана радионица заокружене су предавањем „Феминизам и уживање у америчким женским часописима“ проф. др Исидоре Јарић, која је кроз фокус на друштвени контекст настанка феминистичког покрета у САД-у и његове почетке представила истраживања везана за улогу женских часописа у формирању медијског дискурса о положају жена у друштву 50-их година 20. века.

На неке изузетно битне аспекте развоја америчке културе 60-их указала је Јасмина Чубрило која је одржала предавање о настанку и развоју поп-арта, укључујући бројне значајне појаве и представнике попут Класа Олденбурга, Роја Лихтенштајна, Ендија Ворхола, ФЛУКСУС-а и концептуалне уметности. Мултидисциплинарни карактер који су радионице имале од самог почетка, са антрополошке стране употпуњен је предавањем професорке са Одељења за етнологију и антропологију Илдико Ердеи под називом „Америчка потрошачка култура: континуитет културних утицаја“, у коме је амерички културни утицај анализиран на примеру прихватања потрошачке културе у Европи, као и у југословенском и српском друштву 20. и 21. века.

Претпоследњи дан Недеље америчке културе и друштва, петак 15. март, започео је предавањем проф. др Милана Ристовића насловљеним „Кроз европске наочари и амерички двоглед: неколико примера европског америчког виђења другог у књижевности“, које је осветлило начин перцепције „другог“ како из позиције америчких аутора тако и у делима у којима страни аутори пишу о Америци, још од путописа барона Де Токвила па

све до Џона Стајнбека. Након тога, предавање је одржао професор Иван Ковачевић који је анализирао феномен америчких урбаних легенди и контекста њиховог настанка као последице различитих сегмената националног идентитета у Америци, америчког менталитета или пак тамошњег друштвеног, правног или политичког система. Последњу сесију предавања овог дана, о узроцима економске кризе из 2008. године, одржао је професор Огњен Радоњић.

У суботу 16. марта, Радина Вучетић је водила туру по Београду а циљ је био да полазнике упозна са местима значајним за српско-америчке односе, па су се на рути нашле локације попут Основне школе Краљ Петар I, бивше Америчке читаонице, Дома омладине, Универзитетске библиотеке, чиме је и званично завршена Недеља америчке културе и друштва.

Давор СТИПИЋ

The Greco-Turkish War 1919–1922,
Aristotle University of Thessaloniki, 10–12. 5. 2019.

Међународна конференција у организацији Аристотеловог универзитета у Солуну о грчко-турском рату окупила је истраживаче из Грчке, Турске и Србије. Радни језик био је енглески. Прво уводно предавање одржао је професор Мурат Онсој о „Политичкој промени унутар Турског националног покрета отпора“. Поред политичких и војних фактора (унионисти, либерали, младотурци, отоманска групација, велике силе), биле су значајне и одбрамбене организације формиране 1913–1918. јер су припремиле терен за војне операције у Анадолији. Потом је анализирао улоге Енвер-паше и Кемал-паше, и сукоб Кемал-паше са опозицијом, коју је поразио победом над грчком војском. Дискусија је вођена о друштвеним променама и државним реформама после рата.

Друго уводно предавање је одржао професор Георгос Маргаритис на тему „Шта знамо а шта не знамо о грчко-турском рату, 1919–1922“. Истакао је да су турски историчари били знатно више заинтересовани од грчких колега, али обе групе сматрају да су ратом створене модерна турска и грчка држава. Као један од озбиљних проблема навео је недостатак поузданих бројки, јер нису вођене статистике и подаци су објављивани у политичке сврхе. Друга велика непознаница су друштвени и приватни живот Грка у Малој Азији. Дискусија после предавања је била фокусирана на утврђивање тачних бројки.

Прва сесија „Пролеће 1919“ је почела излагањем Гиоргоса Аргиантопулоса о грчкој окупацији Смирне на основу договора са великим силама, сукобу грчке војске и турских дезертера, те суђењу пред Војним судом